

ezt a költséget már nem tudta bevállalni a múzeum.

A Hollósy-festmény mellett a tárlat *Thorma János, Réti István, Iványi-Grünwald Béla, Ferenczy Károly, Ács Ferenc, Bene József, Börsök Sámuel, Jándi Dávid, Koszta József, Krizsán János, Mikola András, Nagy Oszkár, Szolnay Sándor, Ziffer Sándor, Pascu Eugen, Dimitrie Cabadaief, Arthur Garguromin Verona* műveiből áll össze.

A múzeumigazgató köszönetet mondott a munkatársainak, közöttük *Iakob Attilának*, a tárlat kurátorának, ugyanis, mint mondta, több hónapnyi munka áll mögöttük. A kiállításához katalógus is készül, ennek bemutatására augusztus 18-án kerül sor a múzeumban.

Iakob Attila elmondta: a tárlat ötlete ez előtt két évvel merült fel, és 2017-től kezdtek el konkrétan dolgozni rajta. – Sajnos nem úgy sikerült, mint ahogyan eredetileg terveztük, az igazgató úr által is

említett okok miatt, úgyhogy pillanatnyilag a kiállítás inkább a nagybányai festőiskola történelmi áttekintése. A tárlat anyaga gyakorlatilag kronológiai szempontból számbaveszi az első, második, illetve harmadik generációs műveket, 1896-tól egészen 1935-ig. Látható néhány nagyon érdekes mű, de sajnos nem tudunk mindent kiállítani abból, ami a múzeum tulajdonában van, ugyanis elég rossz állapotban van jónéhány festmény, reméljük, hogy a továbbiakban azok felújítására is sort tudunk keríteni – magyarázta a kurátor. Hozzáfűzte: augusztus 18-án mutatják be a kiállítás katalógusát *Szakács Imre* szentendrei festőművész jelenlétében, akinek *Hommage à Hollósy Simon*címmel látható néhány munkája a mostani tárlat előterében.

A *Hollósy Simon és a nagybányai művésztelep* című kiállítás szeptember másodikáig látogatható a Bánffy-palotában, szerdától vasárnapig, 10 és 17 óra között.

Forrás: Szabadság, 2018. augusztus 10.



Dr. Garda Dezső

Képek Gyergyószentmiklós történetéből

A Békény-patak völgye már időszámításunk előtt alkalmassá tette a vidéket a letelepedésre. Legalábbis ezt bizonyítja az 1911-ben az ún. Csiszér alatt talált 10 darab rézcsákány, mely *Roska Márton* véleménye szerint az i. e. első évezredből származik. A jeles régész kapcsolatot látott a gyergyószentmiklósi bronzkori lelet és az akkor már kiaknázott balánbányai rézlelőhelyek között. Az 1938-beli ezüstkincslet *Székely Zoltán* régész szerint egy Gyergyószentmiklós területén lakó gót főemberé lehetett, aki a hunok előli

menekülés alkalmával rejtette el itt...

A székelyek középkori betelepülésének legendáit először Losteiner foglalta össze, nyomtatott formában azonban csak *Kölönte Béla* közölte. A székely letelepedés kezdeteit *Kölönte Béla és László Antal* az 1241. évi tatárbetöréssel hozza összefüggésbe. Ezzel szemben *Tarisznyás Márton* a XII–XIII. századra teszi a medence benépesítését. A gyergyóiakról először 1285-ben történik okleveles említés, míg Gyergyószentmiklós az 1332. évi pápai tizedjegyzékben szerepel először.

...*Apafi Mihály* uralkodásának idejét a békés fejlődés korszakának tekinthetjük.

Szentmiklós történetének, a gyergyói társadalomszerkezet alakulásának fontos vonatkozása az örmény letelepülés. Az 1654-es évvel kezdődő bevándorlás új társadalmi kategória megerősödését jelzi: a polgárságét. Bár a XVII. század második felében az örmények képviselte kézművesség és kereskedelem még nem meghatározó a település gazdasági-társadalmi életében, de előre jelzi a kapitalista viszonyok kialakulását.

Gyergyószentmiklós társadalmának alakulása szoros kapcsolatban volt a település gazdasági előrehaladásával. Ebben az időszakban a földművelésnek már döntő szerepe volt. *Ferenczi György* regestruma szerint (XVII. század) a korabeli egyházi szolgáltatásokat búzában és zabban állapították meg, eszerint a két növény termesztése volt a legelterjedtebb. A fakitermelés és a deszkafeldolgozás is jelentős helyet foglalt el a helyi foglalkozások között, amit az is bizonyít, hogy minden tízesből „fejszével tartoztak” az egyháznak, s az, hogy a XVI. század végén a diéta a

gyergyószentmiklói deszka árát 4 forintban állapította meg. *Ferenczi György* regestruma több olyan személyről is megemlékezett, aki „orsolyával él”, ami a háziipar létezését bizonyítja.

Az állattenyésztésben szintén jelentős változások történtek. Így például a csűrös istállókról szóló gyakori említés a rideg állattenyésztésről az istállózó állattartásra való áttérést jelzi. Az állattartás kapcsolatban volt a mézárskodással, melyről már ebben az időszakban is számtalan adatunk van.

Az 1607. évi vásárjog révén Szentmiklós nemcsak a Gyergyói-medence, hanem egész Kelet-Erdély egyik legfontosabb kereskedelmi központjává alakult. Ebben az időszakban épült ki a pricskei vám, amely tulajdonképpen az Erdély és Moldva közötti átmenő kereskedelem útját ellenőrizte...

A XVII. század elején a helység a Székelyföld egyik legnagyobb települése volt...

(*A teljes cikkből (Korunk 41. évf. 9. számában 1982. szeptember) részletek, szerkesztett változatban.*)



Minden vasárnap elhangzik...

„... aki egy vagy a Szentháromságból ...”*

A Szentháromság tétele, megléte alapvető a keresztények körében. Akik nem vallják a Fiú istenségét, a Szentlélek létét, azok tán már nem is keresztények, még ha annak is vallják magukat. Nem tudnak azonban más keresztelési formulát, mint a Szentháromság említését (M. 28,19). Kevésbé ismert az idézett szentírási szöveg a Szentháromság tevékenységéről: „Az Atyaisten elöretudása szerint, a Lélektől eredő megszentelésben, hogy Jézus Krisztusnak engedelmeskedjenek.” (1Péter 1,2) A magyarázat szerint: „Az Atya kiválaszt, a Fiú megvált, a Szentlélek megszentel, ezt a három isteni tevékenységet a Szentháromság egy-egy személyének tulajdonítjuk elsősorban, de nem kizárólagosan. Csak a Fiúról mondjuk azonban, hogy megtestesült, szenvedett és meghalt értünk.”

dr. Sasvári László